

**Juhtumikäsitus:
POOLLOODUSLIKE
KOOSLUSTE TAASTAMISE
JA HOOLDAMISEGA
TEKKIVAD KÜSIMUSED**

Käesolev töö valmis osana projektist NaturallyEst-LIFE, “Natura 2000 kommunikatsiooni piloottegevused Eestis” (LIFE16 GIE/EE/000665), 2017–2022. Projekti rahastas Euroopa Liidu LIFE'i programm, SA Keskkonnainvesteeringute Keskus ja projekti partnerid. Käesolev väljaanne ei pruugi kajastada Euroopa Komisjoni ametlikke seisukohti.

KÄESOLEVASSE JUHTUMIANALÜÜSI OLEME KOONDANUD NEED KORDUMA KIPPUVAD KÜSIMUSED MAAOMANIKELT, MIS ON LAEKUNUD PROJEKTI NATURALLYEST LIFE LOODUSKAITSE NÕUANDLA RAAMES.

○ *Milleks see tegevus hea oli*

Maaholdaja asus taastama poollooduslikku kooslust. Keskkonnaameti PLK spetsialisti ja maaholdaja arusaam taastamise käigust erines oluliselt. Keskkonnaameti hinnangul oli maaholdaja liiga palju puid eemaldanud, süüdistades hooldajat kasumiahnuse tõttu “europuisniidu” loomises. Konflikt arenes sotsiaal- ja tavameedia vahendusel ning otsesuhtlust poolte vahel ei olnud.

○ *Kuidas me seda tegime*

ELFil on varasem kogemus, et konfliktsete poolte vahel on lihtsam leida ühist keelt väljas objektil mitte laua taga seetõttu soovitasime kokku kutsuda kohtumise taastatud puisniidule ning osaleda lahenduse leidmises. Kohtumisel osalesid looduskaitse-ekspertid, botaanikud, poollooduslike koosluste taastaja, keskkonnaameti maaholduse spetsialist. Kohtumisel käidi läbi maaholdaja alapid ning kuulati erinevate ekspertide seisukohti ja vaateid. Puisniidud võivad olla väga eritüübilised ning seetõttu on raske leida suurt konsensust, milline täpselt konkreetne ala pärast taastamist välja peab nägema. Kohtumise käigus leiti, et maaholdaja vajab detailset juhust ekspertide poolt, kuidas taastamisega edasi liikuda. Lahendusena lepiti kokku, et projekti abil kaasatakse taastamise juurde eksperdid, kes märgivad enne raietöid ära säilitamist ja maha võtmist vajavad puud. Järgnevate

nädalate jooksul käisid eksperdina Elle Roosalu ja Heikki Luhamaa läbi kõik plaanitavate raiete alad ning märkisid ära esimese ja teise raieringi säilitatavad ning maha võetavad puud. Pärast esimest raieringi käidi alal ka koos Keskkonnaameti esindajatega.

Tegevuse tulemusel tekkis taastajal ja Keskkonnaametil kindlus, et taastamise käigus säilivad elurikkusele olulised elemendid ning alal saab algust elurikkuse taastamise mitte degradeerumise protsess. Tekkis ka legaalne ja majanduslik kindlustunne, et osapoolte vaheline vaidlus ei ohusta kummagi poole eesmärke. Keskkonnaamet leidis, et sellist lähenemist, kus keerulisemate juhtumite korral ekspert käib koos taastajaga ala läbi ning märgib taastamise käigus eemaldatavad puud ning nõustab taastajat väärtuslike maastikuelementide osas, saab ressursside mõttes lubada. Selline praktika ongi võetud kasutusele.

Põhimõtted, õppetunnid, hoiatused

- Konfliktse kohtumise ettevalmistamine on väga oluline.
- On parim, kui kohtumise kutsub kokku osapool, kellel on legitiimsus küsimuses mingit otsust vastu võtta.
- Kohtumise kutse peab sisaldama võimalikult objektiivset ja kõigi osapoolte suhtes heatahtlik-neutraalset taustainfot probleemi kohta.
- Kõik osalejad peavad saama ühesuguse info.
- Läbivalt on oluline, et igal osalejal tekiks, alates juba kutse saamisest kindel tunne, et nad on oodatud ühist lahendust otsima.
- Oluline on meeles pidada, et kõik inimesed on inimesed ning emotsionaalselt laetud õhkkonnas ei pruugi ka ekspert esitada alati objektiivseid seisukohti. Seetõttu on oluline enne juhtumi detailide juurde asumist võtta maha kohtumise emotsionaalsed laengud. Seda saab teha näiteks kohe alguses tutvustusringi tegemisel, kõik saavad korraks suu lahti teha ja kohtumise kokkukutsujal tekib ülevaade, mida keegi on lahendama tulnud. Halvim stsenaarium on kui inimesed on tulnud lahendama üht probleemi, aga kohtumise vedaja lahendab teist probleemi.

Ressursid ja kulud

Aeg, mis kulub spetsialisti(de) ning maaholdaja vahel suhtlemiseks ning ühise aja kokku leppimiseks. Kohtumise läbiviimine, eksperdi töötunnid taastataval alal jne.lubatud või mitte, pöörduge kohaliku omavalitsuse keskkonnaspetsialisti või Keskkonnaameti poole.